

Likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling Vågbroskolan F - 9

2008-06-11
Rev.2009-05
Rev. 2010-05
Rev. 2011-04
Rev. 2011-11

Innehållsförteckning:

1. Inledning	sid. 3
2. Skolans vision	sid. 3
3. Vad står begreppen för	sid. 4
4. Kartläggning	sid. 5
5. Uppsikt/Upptäckt	sid. 6
6. Kön	sid. 7
7. Etnisk tillhörighet	sid. 7
8. Funktionshinder	sid. 8
9. Sexuell läggning	sid. 8
10. Könsoverskridande identitet eller uttryck	sid. 9
11. Ålder	sid. 9
12. Annan kränkande behandling	sid. 9
13. Rutiner för utredning och dokumentation	sid. 10

Bilagor: Dokumentationsblankett
Trivselenkät

1. Inledning

Likabehandlingsplanen ska innehålla aktiva åtgärder för att främja likabehandling och motverka diskriminering. Det är viktigt att skolan ställer sig frågor kring likabehandling kopplat till diskrimineringsgrunderna och att man beslutar om åtgärder för var och en av dem: kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder.

Sedan 1 januari 2009 regleras likabehandlingsarbetet i två regelverk: Diskrimineringslagen och sen 1 juli 2011, i 1:a och 6:e kap i skollagen.

Lagen ska främja barns och elevers lika rättigheter, motverka diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder, könsöverskridande identitet eller uttryck och ålder samt motverka annan kränkande behandling.

Lagen omfattar all utbildning och annan verksamhet som omfattas av skollagen (2010:800). Lagen gäller när personal kränker elever såväl som när elever kränker andra elever.

I både Skollagen, Läroplanen för förskolan (Lpfö) samt Läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011 (LGR-11) betonas betydelsen av att alla barn ska kunna känna sig trygga i förskola och skola.

”Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.” Skollagen 1 kap 4 §. ”Utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor.

Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.” Skollagen 1 kap 5 §.

2. Skolans vision

Vår absoluta målsättning är att Vågbroskolan skall vara en skola där alla, elever skall vara trygga och känna sig lika behandlade oavsett kön, sexuell läggning, etnisk bakgrund, religion, funktionshinder, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder. Ingen elev ska känna

sig diskriminerade, trakasserade eller utsatt för kränkande behandling. Vi tar kraftigt avstånd från alla former av kränkningar och trakasserier.

3. Vad står begreppen för?

Vad är diskriminering, trakasserier och kränkande behandling?

Diskriminering

innebär att ett barn eller en elev missgynnas, direkt eller indirekt, av skäl som har samband med någon av **diskrimineringsgrunderna**

- kön,
- etnisk tillhörighet,
- religion eller annan trosuppfattning,
- funktionshinder,
- sexuell läggning
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- ålder

Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som diskriminerar. I skolan är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Ett exempel på direkt diskriminering kan vara att en flicka nekas elevens val i textilslöjd med motiveringen att det redan är så många flickor i gruppen. Ett exempel på indirekt diskriminering kan vara att skolan har en allmän bestämmelse att man serverar alla elever samma mat. Då diskriminerar man indirekt de elever som pga av tex. allergi eller religion behöver äta annan mat.

Barn och elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse.

Sakliga skäl för särbehandling

Ibland kan det finnas sakliga skäl för att behandla en elev annorlunda och då är det inte indirekt diskriminering. Det är skolans ansvar att bevisa att det finns sakliga skäl.

Trakasserier

är en behandling som kränker en elevs värdighet och som har koppling till någon av de nämnda diskrimineringsgrunderna.

Kränkande behandling

är handlingar som kränker barns eller elevers värdighet och saknar koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Kränkande behandling kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. Mobbning är en form av kränkande behandling som innebär en upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag. Skolpersonals befogade tillrättavisningar för att upprätthålla ordning och god miljö är inte kränkande behandling, även om en elev kan uppleva tillrättavisningen som kränkande.

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling

är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet.

Trakasserier och kränkande behandling kan vara

- Fysiska (slag, knuffar)
- Verbala (hot, svordomar, öknamn)
- Psykosociala (utfrysning, blickar, alla går när man kommer)
- Texter och bilder (även som lappar, fotografier, sms, mms, msn och meddelanden på olika webbcommunities).

4. Kartläggning

Mål

Vi ska få kunskap om förekomsten av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling för att kunna utforma relevanta åtgärder.

Aktiviteter

- Likabehandlingsgruppen tar fram en enkät med frågor. En ritning över skolan bifogas enkäten och eleverna får kryssa för de otrygga platserna. De platserna ingår sedan i den slinga rastvakterna går förbi varje rast. Varje klasslärare/mentor ansvarar för att eleverna fyller i enkäten, sammanställer enligt mall sitt klassresultat samt vidtar relevanta åtgärder vid behov. Likabehandlingsgruppen sammanställer hela skolans resultat.

Sammanställningen, som ska vara statistiskt könsuppdelad, ligger sedan till grund för diskussion och eventuella förebyggande åtgärder som likabehandlingsgruppen tar fram.

Tidpunkt för enkät: maj
Ansvar: Rektor
Enkäten har gjorts ht-08, 09,

Utvärdering/uppföljning: augusti
Ansvar: rektor

- Trygghet och trivsel tas upp på utvecklingssamtalen.

Tidpunkt: En gång per termin.
Ansvar: Klasslärare/mentor

- Dokumentationen gällande likabehandlingsarbetet granskas av likabehandlingsgruppen.

Tidpunkt: augusti i samband med utvärdering av enkät
Ansvar: rektor

- Granskning av skolans värdegrund. Trivselreglerna går igenom och revideras vid behov i samråd med eleverna.

Tidpunkt: augusti
Ansvar: Rektor

-
- Resultatet av kartläggningen presenteras för elever via elevråd, vårdnadshavare via föräldraråd och personal. Resultatet finns även tillgängligt för alla i skolans kvalitetsredovisning som är utlagd på hemsidan. I enlighet med resultatet av kartläggningen i jämförelse med resultatet från föregående år formuleras nya åtgärder tillsammans av elever, vårdnadshavare och personal.

Tidpunkt: augusti/september

Ansvar: rektor, likabehandlingsgrupp och mentorer.

- Upprättande av ny likabehandlingsplan

Tidpunkt: oktober

Ansvar: rektor

5. Uppsikt/upptäckt

Mål

Om det förekommer diskriminering, trakasserier och kränkande behandling ska vi upptäcka det i tidigt skede.

Aktiviteter

Skolan arbetar med:

- Elevskyddsombud (som fått utbildning)
- Rastvakter för elever F - 6
- Homies
- Elevråd, som träffas varje månad
- Föräldraråd
- EHT (elevhälsoteam), träffas minst varannan vecka.

Tidpunkt: Varje dag hela läsåret

Ansvar: All personal

- Vi har ett aktivt förhållningssätt som innebär att vi avsätter minst en arbetslagsträff per termin till att ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som skolan förmedlar, genom sin personal, organisation och undervisning. All personal träffas en gång per termin för diskussion och fördjupning i förhållningssätt till och bemötande av kränkta och kränkande elever.

Tidpunkt: En gång varje termin

Ansvar: Rektor

Utvärdering: All personal diskuterade detta vid ett personalmöte vt-11.

Diskrimineringsgrunderna – främjande arbete

6. Kön

Mål

All verksamhet på vår skola ska genomsyras av ett könsperspektiv för att öka jämställdheten. Inga elever ska känna sig utsatta för diskriminering eller trakasserier på grund av kön.

- Vi arbetar kontinuerligt med att uppmärksamma normativa påståenden om kön i undervisningsmaterial. Vid sådana påståenden kan läraren föra en öppen diskussion med eleverna. När det är befogat ska klagomål även framföras till ansvarig utgivare för materialet.

Tidpunkt: Vid upptäckt.

Ansvar: Alla lärare.

- Kommunens genuspedagoger finns att tillgå vid behov.

Ansvar: All personal

- Jämställdhetsdagar vart 3:e år enl. rullande schema

Ansvar: Rektor

Utvärdering: Genusdag 26/11 2009

7. Etniskt tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning.

Mål

På vår skola ska alla elever oavsett etnisk eller kulturell tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, ha samma rättigheter och möjligheter. Inga elever ska känna sig utsatta för diskriminering eller trakasserier på grund av etnisk eller kulturell tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning.

Aktiviteter

- Vi arbetar med att uppmärksamma hur olika etniska grupper, kulturer och religioner beskrivs i undervisningsmaterial. Vid etnocentriska påståenden kan läraren föra en öppen diskussion med klassen. När det är befogat ska klagomål även framföras till ansvariga utgivare för materialet.

Tidpunkt: Vid upptäckt

Ansvar: Alla lärare

Utvärdering: Föreläsning för all personal om hedersrelaterat våld, 26/4 2010. År 8 har varit på teater och sett ” En turk, en böj, en chilensare”

- All skolpersonal ska diskutera och arbeta fram gemensamma riktlinjer för hur de bör hantera situationer där etnisk, kulturell eller religiös tillhörighet har betydelse.

Tidpunkt: Varje termin
Ansvar: Rektor.

- Skolavslutning sker i Svenska Kyrkans lokaler. Platsen för skolavslutning diskuteras återkommande.
- Arbete mot rasism och främlingsfientlighet sker kontinuerligt bl.a. genom temaarbete.
Ansvar: Rektor
Utvärdering: ht-10

”ethnocentrism = benägenhet eller tendens att se sin egen kultur som central samt att bedöma eller tolka andra kulturer med utgångspunkt i värdesystem formade i det egna kultursystemet. Ethnocentrism kan innebära en överlägsen och nedvärderande attityd gentemot vad som uppfattas som annorlunda, men kan också innebära en uppfattning om att den egna kulturen är unik och central.

8. Funktionsnedsättning

Mål

På vår skola ska alla elever ha samma rättigheter och möjligheter. Inga elever ska känna sig utsatta för diskriminering eller trakasserier på grund av funktionsnedsättning. Som funktionsnedsättning räknas både sådana som syns, som att man använder rullstol, och sådana som inte syns, som tex. allergi, ADHD eller dyslexi.

Aktiviteter

- Arbeta för att alla elever ska ha lika möjligheter att delta i skolans verksamhet, oavsett funktionsnedsättning. Vid planering av skolans verksamhet ska konsekvenserna för elever med olika funktionsnedsättningar beaktas.

Tidpunkt: Vid verksamhetsplanering samt kontinuerligt under läsåret.

Ansvar: Rektor.

Utvärdering: För elever med fysiska funktionsnedsättning, åtgärder: Byggt en ny ramp till idrottshallen samt ombyggnation av omklädningsrum, vt09. Handikapptoilet vid cafeteria, vt 10

9. Sexuell läggning

Mål

Vår skola ska arbeta för ökad förståelse för personer med olika sexuell läggning. Inga elever ska känna sig utsatta för diskriminering eller trakasserier på grund av sexuell läggning, könsidentitet eller familjebildning.

Aktiviteter

- Vår skola ska informera och undervisa om olika sexuell läggning och heteronormativitet. När vi diskuterar frågor som sexualitet, könsidentitet

eller familjebildning ska information om homo-, bi- och transsexualitet ingå. Vi arbetar aktivt mot homofobi.

Tidpunkt: Kontinuerligt under läsåret.

Ansvar: Alla lärare

10. Könsoverskridande identitet eller uttryck

Mål

Transpersoner är ett paraplybegrepp som används om människor som på olika sätt bryter mot samhällets normer kring könsidentitet och könsuttryck. De bryter mot föreställningen om hur pojkar och flickor förväntas vara och se ut. För att omfattas av diskrimineringskyddet måste den könsöverskridande identiteten eller uttrycket uppfattas av andra, men det krävs inte att den som diskriminerar känner till begreppen. Diskrimineringsgrunden har inget samband med sexuell läggning. Personer med könsöverskridande identitet eller uttryck är en utsatt grupp som ofta bemöts med diskriminering. Vår skola bör därför vara särskild vaksam på att sådan inte sker.

11. Ålder

Mål

Barn i skolan får inte särbehandlas pga. sin ålder såvida det inte finns ett berättigat syfte, stöd i skollag eller förordningar för skolan. På vår skola ska ingen bli sämre eller annorlunda behandlad eller på annat sätt missgynnas pga. sin ålder.

12. Annan kränkande behandling

Mål

Inga elever på vår skola ska känna sig utsatta för kränkande behandling.

Aktivitet

- Vi ska alltid i vår dagliga verksamhet arbeta för att belysa och bearbeta olika slags fördomar.

Vågbroskolans plan mot kränkande behandling

13. Rutiner för utredning och dokumentation på individnivå

Utredningen ska syfta till att få reda på kränkningens karaktär och ska sedan ligga till grund för vilka åtgärder som ska vidtas. Omfattningen av vårt agerande styrs av om kränkningen är enstaka eller återkommande. Den enskilda läraren avgör om likabehandlingsgruppen bör engageras och kan alltid konsultera gruppen om råd.

Det är den utsatte eleven som avgör om beteendet eller handlingen är oönskat eller kränkande. Vi tar alltid hänsyn till den utsattes upplevelse av kränkningen. En kränkning är inte en konflikt, men ur en kränkning

kan lätt en konflikt uppstå. Därför är det viktigt att alla vuxna har ansvar för att alltid aktivt motverka och agera vid kränkande behandling. Elever ska kunna vända sig till alla vuxna eller direkt till likabehandlingsgruppen för stöd. Ingen får hänvisas vidare utan de vuxna bär ansvaret för att frågan förs till rätt mottagare.

Den grundläggande arbetsgången är i korthet följande:

1. Den personal på skolan som får reda på att någon eller några på skolan kränkts ser till att det utreds samt att samtal startas (antingen genom att själv tillsammans med annan personal startar samtal eller att annan personal startar samtalen).
2. Samtal sker med utsatt för att få en klar bild över vad som skett. Samtalet utförs av två personal, en som för samtalet och en som antecknar.
3. Samtal sker med förövare där samtalsledaren berättar för förövaren att man vet vad som skett och att beteendet och kränkningarna förväntas upphöra omedelbart. Samtalsledaren för samtalet på ett sådant sätt att barn/elev, i möjligaste mån, själv kan komma med en lösning så att kränkningarna upphör. Det är viktigt att båda sidor hörs och samtalen antecknas. Samtalsledaren ger förövaren möjlighet att själv berätta för sina föräldrar. Sedan kontaktas hemmet av skolan. Även den utsattes föräldrar kontaktas och informeras.
4. Likabehandlingsgruppen får information om misstänkt kränkande behandling.
5. Uppföljningssamtal med både förövaren och den utsatte planeras, genomförs och utvärderas inom tre skoldagar.
6. Om kränkningen inte skulle upphöra eller om kränkningen är av grov art förs ärendet vidare till rektor, elevhälsoteamet och vid behov polisen. I svåra fall rådfrågas utomstående expertis. Rektor överväger och vidtar de åtgärder som behövs i varje situation.
7. Om personal kränker elever eller annan personal ansvarar rektor eller någon med motsvarande ledningsfunktion för utredningen.

Varje misstanke om kränkning ska dokumenteras. Varje utredning om misstänkta kränkningar och varje åtgärd mot kränkningar ska dokumenteras. Uppföljningen av varje fall ska dokumenteras. Denna förvaras i arkivskåp.